

KKs EKSPERTPANEL

KKs ekspertpanel innen jobb og karriere vil hjelpe kvinner fram i arbeidslivet.

Direktøren, hodejegeren, coachen, designeren, økonomen og redaktøren deler her sine metoder, erfaringer og beste tips med deg.

TEKST: INGILD BRYN RAMBØL
FOTO: SIV ELIN NÆRØ

Nora Farah
Designer

Lene Fjellheim
Gründer

Eli Arnstad
Direktør

ELI ARNSTAD (44)

YRKE: adm.dir. i Enova, daglig leder i Stjørdal Næringsforum, direktør for Stiklestad Nasjonale Kultursenter, prosjektleder i Trollhättans kommun, stortingsrepresentant for Senterpartiet.

UTDANNING: Cand.mag. fra Høgskolen i Nord-Trøndelag med statsvitenskap, offentlig rett, offentlig administrasjon og ledelse.

– Slipp andre til

– Æ blir irritert når æ ser denne karkulturen, sier Eli Arnstad og sikter til norske bedrifter med bare menn i ledelsen. Hun mener bedriftseiere må bli flinkere til å finne kvinner – og at kvinner må bli flinkere til å si ja.

– Vi kvinner er ofte flinkere til å se hva som er våre svakheter i lederstillinger enn hva som er vår styrke. Jeg er også bedre til å se hva jeg ikke kan, sier Enova-direktøren. Men andre har sett hva Eli Arnstad kan, og grepet tak i henne. Slik Trondheims-ordfører Marvin Wiseth gjorde da han trengte en sjef til Stiklestad Nasjonale Kultursenter. Og slik Ted Hanisch gjorde da han trengte en til å lede det nye statlige energiforetaket Enova.

– Å si ja til Enova er det modigste jeg har gjort. Jeg har ingen teknisk utdanning, og energisektoren er veldig mannsdominert. Men jeg fant ut at den som intet våger, intet vinner, så jeg sa ja.

I løpet av fem år har hun latt fagfolkene fylle hullene i hennes tekniske kunnskap.

– God ledelse handler også om å slippe andre til.

Selv var Eli Arnstad bare 23 år da hun ble sluppet løs på Stortinget.

– Partiet var så lite at vi bare hadde én person i hver komité. Jeg hadde ingen å gjemme meg bak, og fikk mye ansvar.

Støtte og raushet fra erfarne stortingsrepresentanter betydde også mye.

– Litt av grunnen til at jeg har tort å si ja til ansvar, har vært andres oppbacking. Vi kvinner kan bli flinkere til å backe hverandre opp.

– Det er krevende, men spennende, lærerikt og fleksibelt å være leder, mener Arnstad. Ikke behøver man å være superkvinne heller, skal vi tro henne:

– Jeg er et vanlig kvinnefolk fra Skatval som har gjort ting andre også kunne ha klart hvis de bare sa ja i stedet for nei.

Siw Ødegaard
Rådgiver

Bente E. Engesland
Sjefredaktør

Gro Møllerstad
Hodejeger

BENTE E. ENGESLAND (44)

YRKE: Sjefredaktør i KK. Tidligere programsjef og politisk redaktør i NRK, TV & radio. Leder av politisk avdeling i Aftenposten. Har 14 års lederfaring. Har jobbet som journalist innen alle sjangrer og medier, fra feature til utenriks, fra avis til tv, radio og ukeblad/magasin.

UTDANNING: Statsviter, Universitetet i Oslo.

– Første gang jeg ble sjef, stresset jeg fælt. Jeg var en av de unge jentene som fikk en lederutfordring i Aftenposten. Det var få kvinnelige forbilder i mediene på den tiden, og selvsagt ville vi vise oss. Vi var lært opp til å tro at kvinner må være dobbelt så gode som gutta i alle ting. Men det er jo noe sludder, sier KKs sjefredaktør Bente E. Engesland. Det var faktisk også en mann som ga meg det beste rådet jeg har fått: Jobb mindre, slutt å stille for store krav til deg selv, kutt flere svinger!

Som leder har jeg lært at det perfekte ikke er det beste. Det perfekte er ofte det verste!

Bente mener altfor mange kvinner lider av dyktighetssyndromet.

– Jeg tror vi blir lykkeligere på jobb om vi slutter å være så flinke. Men vi må også bli flinker til å fokusere på det som er viktig, enten det er på jobb eller privat. Kvinner sløser bort altfor mye energi på frustrasjoner og bagateller! Tenk litt større, tør å bli litt upopulær, slutt å ha dårlig samvittighet, sier hun.

– En anelse råskap må til om vi både skal ha det moro og lykkes, mener sjefredaktøren i KK.

– Fullfør drømmen

Da designeren Nora Farah kom hjem til Norge etter å ha studert i Paris, fant hun ingen som hadde tro på henne. Alle steder hun viste fram sine feminine kreasjoner fikk hun det samme svaret: «Flotte ting, men det er nok ikke noe for oss.»

– Jeg forsto at det ikke var marked for mine klær i Norge ennå. Så jeg bestemte meg for å skape markedet selv, sier Nora Farah. I 1992 dro hun til Paris og produserte sin egen kleskolleksjon. Den første visningen hadde hun hjemme i leiligheten i Oslo.

– I begynnelsen var det mer som en hobby. Men den utrolig positive responsen fra kundene, ga meg troen på at jeg kunne klare å gjøre business ut av det.

I dag er Nora Farah en av Norges mest anerkjente klesdesignere, og i tillegg til de skreddersydde kjolene har hun også startet med prêt-à-porter-kollek-

sjoner som selges i mange butikker. Neste mål er å selge til Skandinavia og Europa.

– Jeg har klart å fullføre en drøm, og er heldig.

Men det er ikke nok å drømme. Man må også tore å satse, erfarte Nora Farah.

– Selv om jeg møtte motstand i det norske markedet, følte jeg at det var riktig å prøve. Jeg tenkte at det verste som kunne skje, var at jeg tapte penger, og at jeg ville angre mye mer hvis jeg ikke prøvde, sier Nora Farah.

Hun tror det er flere unge kvinner som våger å følge drømmen i dag, enn det var da hun selv startet opp.

– Det viktigste er å ha tro på seg selv og ikke tenkte for mye på begrensningene. Det er ikke så farlig om man ikke lykkes – det å skape noe eget har en verdi i seg selv.

Nora Farah var, og er, opptatt av at norske kvinner skal tore å være litt mer feminine, også når de er på jobb.

– Kvinner i næringslivet må ikke være redd for vise fram kvinneligheten sin!

NORA FARAH (42)

YRKE: Startet med ready to wear-kolleksjoner i 2004, startet Nora Farah AS i 1992 med både haute couture og ready to wear-kolleksjoner, jobbet hos ulike designere i Paris 1986–1989.

UTDANNING: Esmod moteskole, Paris.

SIW ØDEGAARD (40)

YRKE: Gründer og leder i www.kvinnesiden.no, økonomieksperter i NRK Frokost-TV og KK, økonomisk rådgiver i eget firma og økonomilederstillinger fra blant annet NSB.

UTDANNING: United World College i Italia, bachelor i økonomi og politikk, University of London og masterprogrammet ved BI.

– Ta ansvar for pengene

– Jeg var en typisk økonom, forteller Siw Ødegaard. – Jobbet døgnet rundt og var veldig karrieresugen. Helt til jeg oppdaget at jeg skulle bli mor.

På det tidspunktet jobbet hun som økonomisjef i NSB, med ansvar for tre milliarder kroner og mange mennesker. Det var umulig å kombinere med omsorgen for et lite barn, mente Siw Ødegaard. Men hun droppet ikke karrieren – hun valgte seg en annen: Som konsulent med hjemmekontor og praktikant begynte hun å jobbe igjen da babyen var én uke gammel.

I begynnelsen så Siw Ødegaard på konsulentjobben som midlertidig mens barna var små. Men nå, kan hun ikke tenke seg å gå tilbake til en kontorjobb.

For to år siden hoppet hun av igjen. Kvinner og økonomi var et tema hun hadde brennt for lenge. Det

var mange venninner og venninnens venninner som spurte økonomen til råds. Hun skrev en bok, men syntes ikke det var nok. Så startet hun www.kvinnesiden.no, en portal for kvinner som søker lettfattelig informasjon om økonomiske spørsmål. Foreløpig tjener hun ikke noe særlig penger på det.

– Det er jo en slags idealistisk greie, sier Siw. – Vi kvinner anser oss for å være likestilte, men på det økonomiske planer er vi ikke det. Menn tjener mer og eier mer. Seksti prosent av kvinnene jobber deltid og ville hatt problemer med å forsørge seg selv. Samtidig sier kvinner at de mener økonomisk trygghet er viktig, og at de ikke vil gamble med økonomien. Men er det ikke akkurat det de gjør? Kvinner må bli flinkere til å ta ansvar for egen økonomi, mener Siw.

– Vi er racere på husholdningsbudsjett, på å betale SFO-regninger, finne billige ferieturer og handle parkdresser på salg, men når det gjelder de viktige tingene, de store valgene, da backer vi ut.

GRO MØLLERSTAD (46)

YRKE: Oppstarter av rekrutteringsfirmaene Nye Hoder og Hodejegeme, administrativ redaktør i Dagbladet, informasjonssjef i Arbeids- og administrasjonsdepartementet, politisk rådgiver i Sosialdepartementet og journalist i Dagbladet og NRK.

UTDANNING: Master of Management, BI, cand.mag. med journalistikk, sosiologi og historie

– Si ja!

– Jeg hadde intervjuet den nye sosialministeren Tove Strand Gerhardsen. To dager senere ringte hun og spurte om jeg ville bli rådgiveren hennes. Jeg fikk 12 timer å tenke meg om på.

– Det er klart jeg var kjemperedd. Jeg hadde ingen politisk bakgrunn eller erfaring. Men det jeg tenkte, var: Hvis jeg sier nei, vil jeg lure på hva jeg gikk glipp av.

Gro Møllerstad sa ja. Det mener hun flere kvinner bør gjøre. – Det enkleste og tryggeste er å si nei. Sier du ja, skjer det noe.

Det som skjedde med Gro Møllerstad var at hun lærte politikk og forvaltning, hun fikk et nettverk hun har hatt nytte av i tjuer år, og hun traff mannen hun har vært gift med nesten like lenge.

Det andre store spranget tok hun da hun nærmet seg førti og sluttet i en godt betalt redaktørstilling i Dagbladet for å starte rekrutteringsfirma. To gründere ringte og ville ha henne med på laget.

– Nok en gang tenkte jeg: Dette er for spennende til å si nei til. Så spurte jeg meg selv: «Hva er det verste som kan skje?»

Det verste som kunne skje, var at inntektene uteble. Og da kunne hun alltid leve av å skrive. Nok en gang sa hun ja.

Når hun leter etter lederkandidater i mediebransjen, anstrenger Gro Møllerstad for å finne kvinner.

– Det er for eksempel vanskelig å få kvinner til å flytte på seg for å jobbe et annet sted i landet. De blir stoppet av både omsorg for barn og menn med en karriere som binder dem til bostedet.

Likevel handler det om at kvinner må våge litt mer: – Flere kvinner må tore å ta noen sjanser, selv når det ikke er garanti for suksess. Som rekrutterer opplever jeg at mennene tar sjanser. Når menn leser en stillingsannonse og ser at de oppfyller sju av ti krav, søker de jobben. Det de ikke kan, regner de med at de kan lære seg etter hvert. Kvinner tør derimot ikke søke hvis de ikke oppfyller ti av ti krav.

LENE FJELLHEIM (44)

YRKE: Eier og daglig leder av CoachTeam, gründer, eier, selger og daglig leder av SupraVison as, flyvertinne i SAS og studieveileder ved BI.

UTDANNING: Bedriftsøkonom ved BI, sertifisert Meta-Coach, Neuro Linguistisk Programmering og Neuro Semantics Trainer

– Finn din perle

– Vi lærer mennesker til å tenke at det ligger en perle i alle sår.

Selv fant Lene Fjellheim sin perle da hun gikk på coaching-kurs for seks år siden. Hun hadde allerede hoppet av jobben som studieveileder på BI og blitt flyvertinne. Hun hadde startet sitt eget IT-selskap og solgt det med overskudd. Hun hadde fått to barn og var det mange vil kalle «vellykket karrierekvinne». Så kom såret. Hun fikk diagnosen kronisk utmattelsessyndrom.

– Jeg var nede for telling i to år. Det eneste jeg orket, var å gå en tur rundt Sognsvann hver dag, forteller Lene. Ifølge Aetat var hun for syk til å gå på kurs, derfor måtte hun betale coachekurs selv. Der fant hun sin perle.

– Mange hadde nok sett på meg som vellykket, men jeg følte det ikke slik selv. Det var alltid noe som ikke var bra nok. Jeg hadde gjort valg, men de var ubevisste fordi jeg ikke visste hva jeg sto for.

Det som hjalp Lene, var såkalt verdicoaching: En

kartlegging av hvilke verdier og mål du har, og på hvilken måte du ønsker å påvirke samfunnet rundt deg.

– Vi har det hundre prosent bedre når vi får lov til å drive med noe som er i henhold til verdiene våre.

Lene så at hun kunne gjøre coaching til levebrød. Der fikk hun brukt erfaringen hun hadde fra både salg, service og arbeid med mennesker. Hun startet sitt eget selskap og nå bruker hun tiden sin på å hjelpe andre å finne sin perle, å finne ut hvem de er og hva de vil.

– Når jeg spør kvinner hva de er gode til, svarer de ofte hva de ikke er gode til. Kvinner må jobbe med alle dragene inni seg, mener Lene og forklarer:

– Dragene lever av negative tanker som forteller oss at vi er for tykke eller for dårlig utdannet. En stor del av tankene vi tenker, er dragetanker. Før klarte heller ikke jeg å si hva jeg var flink til. Nå kan si at det som gjør meg god er at jeg danser med øyeblikket og med menneskene jeg har rundt meg.